

Foto: André Eijkenaar

Veilig jagen langs de snelweg bij Beetsterzwaag

Door: Johan de Jong

De brede bermen van snelwegen zijn doorgaans muizenrijk, een goede voedselbron voor roofvogels en uilen. Uilen gebruiken de hectometerpaaltjes als uitvalsbasis voor de jacht (de Jong 2014). De wegbermen vormen voor jonge kerkuilen aantrekkelijke routes waarlangs de dispersie naar een eigen territorium verloopt. Ook oudere vogels die binnen hun leefgebied voedsel zoeken worden regelmatig als verkeersslachtoffer gemeld. Door het extensieve onderhoud leven in de bermen veel muizen. Bermen vormen de kernbiotoop voor de veldmuis. Zelfs in muizenarme jaren zijn er nog altijd muizen in de berm te vinden. Bij het opvliegen van het lage hectometerpaaltje komen de kerkuilen gemakkelijk in aanraking met het voorbij razende verkeer. Veel verkeersslachtoffers vallen rond de op- en afritten van vierbaanswegen: de knelpunten.

kerkuil

Vijf jaar praktisch onderzoek in samenwerking met het vogelasiel “De Fûgelhelling” heeft geresulteerd in een duurzame modificatie, die een hm-paaltje onbruikbaar maakt als zitplaats voor vogels. Op een hectometer-(hm-)paaltje is een soepel lopende ‘rol’ aangebracht. De vogels kunnen niet meer op het aldus aangepaste hm-paaltje zitten. Als alternatieve zitplaats is op 5 meter van de rijbaan een houten T-constructie van 3 meter hoogte geplaatst. Hierdoor:

- blijft de muizenrijke wegberm beschikbaar als jachtgebied voor kerkuilen (alle uilen en roofvogels);
- heeft de kerkuil minder last van zuigende werking van het langsrazende verkeer;
- heeft de kerkuil voldoende hoogte om veilig de weg over te steken.

Woensdag 5 november 2014 was het eindelijk zover: over een traject van 3 kilometer werden aan beide kanten van de weg, rond het kruispunt Beetsterzwaag, 60 hm-paaltjes voorzien van een rol. Rijkswaterstaat (RWS) heeft ingestemd

met het houden van deze praktijkproef bij Beetsterzwaag. Met camera's zal het gebruik van de zitstokken worden gevolgd. De soepelheid van het draaimechanisme van de rol zal worden gemonitord. Ook zullen de verkeersslachtoffers onder de uilen geregistreerd worden op het traject en op vergelijkbare trajecten.

In één dag zijn de palen en de hm-constructies aangebracht door vrijwilligers van de Werkgroep Kerkuilen Friesland (Freerk Jelsma, Jan Koopmans, Johan Bouwhuis, Joeke Paulusma, Johnny van der Galiën en Johan de Jong). RWS zorgde die dag voor de beveiliging.

Johan de Jong
SKWN

Literatuur

- De Jong J. 2014. De invloed van het wegverkeer op de kerkuilenpopulatie in Friesland. Op weg naar minder verkeersslachtoffers? Uilen 4: 14-21.

Op 5 november 2014 werden 60 hectometerpaaltjes voorzien van een rol en een houten zitplaats. Foto's: Johan de Jong.